Проф. Думитру Сорика е преподавател в специалност „Църковни изкуства" към Богословски факултет „Патриарх Юстиниан" на Букурещкия университет в Румъния. През периода 22-24 февруари тази година той гостува на Православен богословски факултет към Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий" по програма Еразъм +. По време на своето посещение проф. Сорика представи две монументални техники, използващи се и до днес в храмовата живопис - фреско и сграфито.

През първия ден професорът подробно разказа на присъстващите относно техниките, докато ги изпълняваше в материал. Техниката фреско е позната от векове и е прилагана от много народи по света. Издръжлива е във времето. Най-използвана е за украсата на храмовете, както интериорно, така и екстериорно. Тя се състои от негасена вар, разтворена с вода, нарязани на ситно кълчища и малко пясък. Тази смес се нарича бяло фреско. Съществува и терминът черно фреско - това е мазилката, поставяща се върху тухлите преди да се сложи бялото фреско, върху която се рисува с пигменти. Черното фреско съдържа повече пясък, вар и кълчища. То има функцията да поддържа стената влажна по-дълго време и да осигури равномерна повърхност за нанасяне на бялото фреско. След внимателно нанасяне на бялата мазилка се изчаква до два – три дни, за да се изпари част от водата и да достигне моментът подходящ за рисуване. Нанася се фонът и постепенно се работят фигурите и сцените. Задължително е мазилката да е влажна, но не прекалено мокра, нито прекалено суха. С времето и опита зографът по-лесно усеща точният момент за работа. Той трябва да е добър в рисуването, защото при работата се загубва рисунката и той трябва да я възстановява. След поставянето на смесените с вода пигменти, повърхността карбонизира и когато изсъхне, става здрава като камък и цветовете не се измиват. Във фреското не се използва свързвател, както при останалите техники, а чрез процесът карбонизиране пигментите се запазват върху мазилката.
Техниката сграфито се доближава много до фреското, тъй като съставът и приложението им са сходни. Сграфитото е по-издръжливо от фреското, защото се прави от пясък, вар и цимент, смесени с вода и пигмент. Върху намокрената стена се нанася тънък слой от най-тъмната мазилка. На следващия ден се нанася още един слой от нея. Последвано от нанасянето на по-светъл слой. Ако е необходимо се поставя трети, най-светъл, слой. Прехвърля се проектът, за да се отбележи рисунката върху мазилката. С подходящи инструменти се изрязват слоевете от светлата повърхност към най-тъмната основа. Може да се рисува отгоре с варова бяла боя, смесена с пигмент, която всъщност е последният слой.

След като проф. Сорика обясни двете от техниките на църковната живопис, той пристъпи към демонстрацията им. За целта бяха намокрени две преносими основи, върху които следваше да се работи. Основата за фреско бе направена от дървена плоскост, закрепено за нея конопено платно, стар слой фреско и дървена рамка. Професорът нанесе предварително приготвената варова мазилка, като в това време разясняваше направата й. Веднага след това забърка мазилката за сграфито и постави първият, най-тъмен, слой върху изолирана гипсова основа.
На втория ден проф. Сорика постави нови слоеве мазилка на основата за сграфито, прехвърли проекта с флорални и зооморфни орнаменти и започна с изрязването на мазилката. Професорът предостави на студентите възможността да работят сграфито върху по-малки основи. След това украси повърхността на втория слой с боя от вар и пигмент. В рамките на деня той успя да разработи фона, ореола, одеждите и надписите на св. прор. Илия.
Третият ден беше също така интересен. Проф. Сорика продължи да работи върху фреското на св. прор. Илия. Фреското постепенно придобиваше завършен вид при всеки етап от изграждането му. Докато работеше, професора ни информира за спецификата на още няколко техники. В края на демонстрацията засия красивият лик на св. прор. Илия, детайлно изписан от румънския преподавател. Фреското бе завършено и заедно със сграфитата бяха подарени на Православен богословски факултет. Присъстващите останаха очаровани от демонстрацията, която професорът направи. Той призова студенти и преподаватели да съхранят и продължат старите традиции в изписването на храмове и икони, за да запазим идентичността си.

Фотограф: Константина Константинова{jcomments off}